IRNA 1934
INFOGRAPHIC

گزیده سخنان روحانی در جلسه هیات دولت ۱۰ دی ۹۶

دولت پای وعده‌هایش در «حقوق شهروندی و انتخابات» ایستاده است

باید همه مردم و گروه‌ها در صدا و سیما دیده شوند

شاخصه‌های اقتصادی و اجتماعی نشان می‌دهد وضع کشور نسبت به ۴سال پیش چند گام رو به جلو رفته است

دولت کسانی که بخواهند نظم اجتماعی را به هم بریزند، اموال عمومی را تخریب و اغتشاش ایجاد کنند، تحمل نخواهد کرد

ملت آزادی هستیم؛ طبق قانون اساسی و حقوق شهروندی، مردم در بیان انتقادها و اعتراض‌ها کاملا آزادند

مردم به جز حل مشکلات اقتصادی، شفافیت و ریشه کنی فساد را خواستارند

نتیجه انتقادها باید به بهتر شدن شرایط کشور و زندگی مردم منتهی شود

دستگاه‌های مسئول باید زمینه را برای انتقادها و اعتراض‌های قانونی مردم، حتی اجتماع قانونمند فراهم کنند؛ زیرا حق مردم است

دولتمردان مشکلات را بدون وقفه با مردم مطرح کنند

مأموریت دولت برای تأمین بستر بیان اعتراض

اعتراض و نارضایتی میان اقشار و گروه‌های مختلف شهروندان در جهت بروز و دستیابی به مطالبات مشروع نیازمند بسترهایی است که تأمین آن بر عهده مسئولان قرار دارد. بی‌توجهی به این مهم اما چالش‌هایی جدی چون رسوخ خشونت و هرج‌ومرج بر مطالبه‌گری را به دنبال خواهد آورد.

به گزارش گروه تحلیل، تفسیر و پژوهش‌های خبری ایرنا، اعتراضات اخیر در برخی از شهرهای کشور که باانگیزه نارضایتی از اوضاع اقتصادی و معیشتی صورت گرفت و در برخی صحنه‌های به سمت خشونت رفت، در روزهای گذشته دغدغه نخبگان سیاسی کشور به‌ویژه مسئولان اجرایی را مضاعف ساخته است. در یکی از نخستین واکنش‌ها به تحولات اخیر، حسن روحانی رئیس‌جمهور روز یکشنبه در جلسه هیئت دولت این اعتراضات را موردتوجه قرارداد و از لزوم فراهم‌سازی سازوکارهای قانونی برای طرح انتقادات و اعتراضات حمایت کرد.

روحانی با اشاره به مبنای نارضایتی‌های مردم، مسئولان نظام را به ایجاد شفافیت در دستگاه‌های تحت اداره خود دعوت کرد. رئیس‌جمهور همچنین ضمن تفکیک مرزهای مشخص انتقاد و اعتراض سازنده با اغتشاش و آشوبگری، همدلی و همراهی مردم با دولت را برای شناسایی و عبور از مشکلات طلبید؛ امری که ضمن تأمین مطالبات مردم، امکان سوءاستفاده دشمنان ملت از نارضایتی‌ها و اعتراضات غیرقانونی را فراهم می‌کند. رئیس‌جمهوری همچنین یکی از مهم‌ترین مطالبات موجود میان شهروندان را بازتر شدن فضای مطالبه‌گری عنوان کرد. در این خصوص چند نکته لازم به یادآوری است:

نخست اینکه حق اعتراض و انتقاد برای همه شهروندان در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته‌شده است. شهروندان مجازند انتقادات و اعتراضات خود را در چارچوب موازین قانونی مطرح کنند. انتقاد مورد تأیید در اصول حقوق اساسی و حقوق شهروندی اما با آنچه طی چند روز گذشته از سوی برخی صورت گرفت تفاوت‌های جدی دارد.

برگزاری تجمع‌های اعتراضی بی مجوز زمینه‌های اغتشاش و آشوب را برای فرصت‌طلبان فراهم کرد؛ فرصت‌طلبانی که با ایجاد ناآرامی و آسیب رساندن به اموال عمومی و مبنا قرار دادن مخالفت با اصل نظام، اعتراضات مبتنی بر طرح خواسته‌ها و مطالبات مردمی را از مسیر خود منحرف کردند.

اگرچه مشکلات و نارضایتی‌های مردم در برخی حوزه‌ها به‌ویژه اقتصادی قابل‌چشم‌پوشی و انکار نیست، ولی نحوه طرح انتقادات و شیوه‌های بروز آن نباید به‌گونه‌ای باشد که مصالح ملی را درخطر قرار دهد. به حتم بسیاری از معترضان در روزهای گذشته از حضور خیابانی خود، هدفی چون مخالفت با نظام را دنبال نمی‌کردند، ولی پیگیری مطالبات از مجاری غیرقانونی چنین آسیب‌هایی را به دنبال دارد.

این در حالی است که انتقاد و اعتراض باید به شیوه‌ای صورت بگیرد که درنهایت بهتر شدن شرایط کشور وزندگی مردم را غایت خود قرار دهد.

از دیگر سو، دولت هم موظف است بسترهای طرح اعتراضات را برای مردم فراهم کند. اگرچه ایجاد آزادی بیان و تضمین آزادی رسانه‌ها و مطبوعات در ایجاد جریان آزاد اطلاعات (به‌عنوان بهترین مسیر طرح انتقادات سازنده) مسئله‌ای زمان‌بر و چندوجهی است، ولی دولت می‌تواند با صدور مجوزهای لازم برای برگزاری تجمع‌های اعتراضی قانونی و شناسنامه‌دار، زمینه آشوب‌هایی را نظیر آنچه در روزهای گذشته به وقوع پیوسته، سد کند.

در این صورت، مردم هم ترجیح می‌دهند، انتقادات خود را از مجاری قانونی پیگیری کنند تا اعتراضاتشان مورد بهره‌برداری و سوءاستفاده فرصت‌طلبان قرار نگیرد و انتقاداتشان درنهایت به تأمین مطالباتشان منجر شود.

نکته دیگر اینکه اگرچه نقطه آغازین اعتراضات اخیر، مشکلات اخیر سپرده‌گذاران برخی مؤسسات اعتباری بود و پس‌ازآن مسئله گرانی و معیشت محور اعتراضات قرار گرفت، اما چنانکه رئیس‌جمهوری هم تأکید کرد، نباید فقط دولت را مخاطب اعتراضات مردمی بدانیم.

به گفته رئیس‌جمهوری، نقد مردم فقط به اقتصاد نیست، مردم راجع به فساد و شفافیت حرف دارند و می‌گویند مسائل باید شفاف باشد.

شفافیت در بسیاری از موارد حلقه مفقوده فعالیت نهادها و دستگاه‌های کشور در بخش‌های مختلف قانون‌گذاری، اجرایی، قضایی و دیگر بخش‌ها است. انتشار گاه‌وبیگاه گزارش‌هایی از فساد ریزودرشت در بخش‌های مختلف کشور که خود زاییده فضای مه‌آلود و غیر شفاف است مردمی را که با مشکلات معیشتی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، به معترضانی جدی بدل می‌کند. از سوی دیگر مردم نسبت به اینکه باید با فساد مبارزه جدی‌تر شود و اینکه برخی چرا مسائل به‌خوبی برای آنان تبیین نمی‌شود، نقد دارند.

در این میان رئیس‌جمهوری، مسئولان دولتی، معاونان و وزرای خود را به شفاف بودن با مردم توصیه و تأکید کرد که هیچ مسئولی نمی‌تواند بدون ارتباط و استمداد و توضیح با مردم در کار خودش موفق باشد.

شفافیت و روراستی مسئولان با مردم، کیمیایی است که می‌تواند اعتراضات و نارضایتی‌های مردم را به انتقاداتی سازنده بدل کند. در چنین صورتی مردم با همدلی، همراهی و همکاری با بخش‌ها و ارکان مختلف، مجموعه نظام را برای حل مشکلات و رفع کاستی‌ها یاری خواهند کرد.

دولت باید به بیان مطالبات به‌عنوان فرصت بنگرد و همچنان که حساب مطالبات عمومی را از هنجارشکنی جدا می‌داند، به‌موازات تأمین وجوه امنیت در جامعه اقدامات مؤثر عملی برای برآورده کردن مطالبات مردم انجام دهد.

اگرچه به گفته رئیس‌جمهوری ما در مسیر حل مشکلات قرار داریم و امروز وضعیت و شرایط ما نسبت به موضوعاتی همانند بهداشت و درمان، آرامش اقتصادی، وضعیت روستاها و کمک به قشرهای بسیار ضعیف، نسبت به گذشته بهبودیافته و در مسئله تحریم و حقوق ملی و تأثیرگذاری ایران در ثبات و امنیت منطقه شرایط ما متفاوت شده است اما معنی آن این نیست که همه مشکلات مردم حل‌شده است.

مجموعه نظام باید راه‌ها و مجاری طرح انتقادات سازنده را فراهم کند و از سوی دیگر آستانه تحمل خود را در برابر اعتراضات قانونی مردم بالا ببرد. در برابر آنچه نصیب کشور می‌شود، همدلی مردم و پابرجایی مصالح ملی است.

چه کسی مقصر شرایط امروز کشور است؟

عصر ایران؛ مصطفی داننده - بعد از اعتراضات مردم سؤالی در ذهن‌ها ایجادشده است که چه کسی مقصر شرایط به وجود آمده است؟ مردم؟ مسئولان؟ یا کشورهای خارجی؟

انگشت اتهام را نباید به‌سوی مردم گرفت چون قطعاً مردم بی‌تقصیرترین بخش این ماجرا هستند. دشمنان خارجی ایران نیز همیشه آماده سوءاستفاده از کوچک‌ترین اتفاقات در ایران هستند. پس باید اینجا با مسئولین و سیاسیون سخن گفت و با آن‌ها در مورد شرایط به وجود آمده گفت‌وگو کرد.

مشکلات اقتصادی که امروز به سراغ مردم نیامده است. سال‌هاست که مردم با مشکلات ریزودرشت سروکار دارند؛ اما مسئله‌ای که باعث شده است آن‌ها از شرایط دلخور باشند سیاسی شدن مشکلات اقتصادی است.

مردم از این می‌ترسند که آینده فرزندانشان قربانی سیاست‌بازی عده‌ای شود، فارغ از بحث جریان‌هایی که دنبال براندازی هستند، خواسته‌های مردمی که دست به اعتراض زدند باید موردتوجه قرار بگیرد.

مشکلات اقتصادی مردم قربانی دعواهای سیاسی برخی شده است. مشکلات مردم را بیرقی کردند و به نیزه زدند تا رقیب را متهم به کم‌کاری کنند.

جریان‌های سیاسی ایران وقتی رقیبشان سرکار است و کشور درگیر مشکلات است لبخند می‌زنند و در اتاق‌های فکرشان، فکر می‌کنند چگونه می‌توانند در این دریای متلاطم، موج‌سواری کنند.

این جریان‌ها همدیگر را متهم به کم‌کاری می‌کنند. مشکلات مردم را حاصل مدیریت رقیب می‌دانند. به‌گونه‌ای رفتار می‌کنند که گویی هر وقت سرکار بوده‌اند، ایران بهشت بوده است و وقتی رقیب به قدرت می‌رسد ایران تبدیل به برزخی بی‌آب و نان می‌شود.

زلزله می‌آید، ساختمان آتش می‌گیرد، توافقی امضا می‌شود، تحریمی صورت می‌گیرد، فرقی نمی‌کند همه این‌ها وسیله‌ای است برای تخریب رقیب.

نمونه آخر این معنا در روز اول این اعتراض‌ها اتفاق افتاد. مردم مشهد به خیابان آمدند و از گرانی گله کردند و شعارهایی علیه دولت دادند. رقبای روحانی لبخند رضایت به لب داشتند. مصاحبه کردند و توئیت زدند که دیدید گفتیم؟ حالا بروید و دوباره به روحانی رأی بدهید!

مردم می‌گویند سیاسی‌های ایران درگیر کار خود هستند و تقریباً حواسشان به ما نیست و حالا که صدای اعتراض بلند شده است همه می‌گویند باید صدای مردم را بشنویم.

در بسیاری از کشورهای جهان رقبای سیاسی وجود دارند. تمام تلاش خود را برای رسیدن به قدرت هم انجام می‌دهند اما وقتی پای مشکلات مردم و رفع آن به میان می‌آید دست‌به‌دست هم می‌دهند تا آن مشکل حل شود.

برای آن‌ها سیل، زلزله و یا توفان ابزار سیاسی نیست. چند روز دست‌به‌دست هم می‌دهند تا مشکل مردم حل شود بعد به سراغ دعواهای سیاسی خود می‌روند.

اینجا این‌گونه نیست. شنیدن صدای مردم، برچسب نزدن به اعتراضات و حل مشکلات آن‌ها، تنها راه‌حل خروج از بحران است.